

DE STER VAN NEDERLAND

15 MAART 1932

No. 6

37e JAARGANG

De dag van Christus komt niet, tenzij dat eerst de afval gekomen zij.
2 Thess. 2:2 en 3.

MERKTEEKENS VAN DEN GROOTEN AFVAL.

Godsdienstige verwarring.

Er bestaat een groot aantal Christelijke kerken. In vele gevallen staan zij op een gespannen voet met elkander. Ze zijn het niet eens over leerstellingen of eeredienst. Ze zijn door menschen gesticht. Daar is tumult, strijd en verwarring onder de godsdiensten der wereld. Deze met elkaar twistende richtingen kunnen het onmogelijk allen bij het rechte eind hebben. Het Evangelie van Jezus Christus leert „Eén Heer, één geloof, één doop”, en heden ten dage zijn er vele gelooven, vele doopvormen en vele Gods-begrippen.

De afval.

Jezus en de apostelen leerden het Evangelie in zijn reine eenvoud. Kort daarna evenwel week de Christelijke kerk af van de ware leer des Heeren en werd zij in vele opzichten verdorven.

De zoowel door Joden als niet-Joden gevoerde vervolging was ten deele oorzaak van den grooten afval, maar mogelijk droegen maatschappelijke voorspoed en het staatsgodsdienst- worden van het Christendom, wat persoonlijke opoffering onnoodig maakte, meer bij tot het algemeene verlaten van de godsdienstige leerstellingen, door Jezus en de apostelen geleerd.

In het algemeen genomen zijn er zeven punten, welke kenmerken zijn van den afval der vroegere Christelijke kerk.

Eerste Kenmerk: de Godheid.

Ten eerste werd kort na het apostolische tijdperk de leer van de Godheid in groote mate veranderd. Er was geleerd, dat de mensch naar het beeld Gods was geschapen; dat, daarom, God een belichaamd Ikwezen was. Jezus, de eenigste volmaakte mensch, die in het vleesch geboren werd, was het uitgedrukte evenbeeld van God den Vader. Spoedig echter slopen verschillende meeningen aangaande den aard van God de kerk binnen. Hij werd een onbegrijpelijke onstoffelijkheid met onbegrensde macht. In de moderne leer is Hij nu een *non-ens* geworden: 'iets dat niet bestaat, alom tegenwoordig, nochtans nergens te vinden — een onmogelijk wezen zonder vorm of afmetingen, zonder lichaamsdeelen of gemoedsaandoeningen, maar dat niettemin verblijf houdt in een onbepaalde plaats, die Hemel genoemd wordt, en de aardkinderen liefheeft. Bovendien werd de éénheids- of drie-éénheidsleer van de Godheid eveneens verdraaid. Er werd van te voren geleerd, dat er drie Ikwezens in de Godheid waren: de Vader, de Zoon en de Heilige Geest, afzonderlijk en onderscheiden van persoon, maar één — d. w. z. vereenigd — in doel en streven. Na den tijd van de apostelen werd er geleerd dat deze drie slechts één waren: „de Vader is God, de Zoon is God en de Heilige Geest is God; en nochtans zijn het geen drie Goden, maar één God.”

Tweede Kenmerk: Goddelijk gezag.

Ten tweede liet men de noodzakelijkheid van goddelijk gezag geheel en al links liggen. De bijbelmensen verstonen, dat zij het recht om dienstbaar te zijn in de dingen Gods niet uit zichzelf mochten aannemen. Jezus gaf dit leerstuk zonder eenigen omhaal toen Hij tot Zijn apostelen zeide: „Gij hebt mij niet uitverkoren, maar ik heb u uitverkoren, en ik heb u gesteld.” Later echter werd het de gewoonte om het ambt van priester of predikant te kiezen. Tegenwoordig wordt het predikambt door menschen gekozen zooals dat van rechtsgeleerde of dokter. Men zoekt posities die wereldsche erkenning en rijkdommen opleveren.

Derde Kenmerk: Organisatie.

Ten derde werden organisatie en bestuur van de oorspronkelijke kerk verknoeid. In de Kerk van Christus waren apostelen, profeten, evangelisten, zeventigers, ouderlingen, bisschoppen, priesters, leeraars en diakenen. Deze ambtenaren werden gehandhaafd zoolang als de apostelen leefden. In de eerste eeuw onzer jaartelling worden ze herhaaldelijk genoemd. Kort daarna echter werden velen dezer ambtenaren als onnoodig uitgeschakeld. Heden bestaat er geen genootschap, dat uit de oude Katholieke Kerk is voortgesproten, dat in zijn organisatie al de ambtenaren heeft, die door den grooten Meester werden aangesteld: evenmin kan men hen in de Katholieke

Kerk vinden. En waar de Kerkorganisatie verknoeid werd, daar spreekt het vanzelf dat het Kerkbestuur incompleet en onvoldoend moest zijn.

Vierde Kenmerk: plechtigheden.

Ten vierde duurde het niet lang na het heengaan van de apostelen of de uiterlijke plechtigheden werden veranderd om de gemakzucht der menschen te bevredigen. De doop werd oorspronkelijk door onderdompeling bediend, zooals het woord ook te kennen geeft. Het gebruik ontstond, den doopeling alleen maar te besprenkelen of ten hoogste een weinig water op zijn hoofd te gieten. Bovendien werd deze plechtigheid, die alleen voor volwassenen en jongere personen bedoeld was, die de jaren van onderscheid bereikt hadden, aan zuigelingen bediend, welke niet in staat waren Hem te kennen of te belijden. Het Heilige Avondmaal werd eveneens door ceremoniën bezwaard en belangrijk veranderd. De plechtigheid van het zalven der zieken werd als nutteloos opgeheven. Inderdaad bestaat er heden haast geen plechtigheid in de kerken, welke niet veranderd is om aan de nukken van menschen te voldoen.

Vijfde Kenmerk: Kerkritueel.

Ten vijfde werd het Kerkritueel verdraaid onder de bediening van degenen die beweerden navolgers te zijn van Jezus en Zijn apostelen. Niets was eenvoudiger of reiner dan de door den Heiland ingestelde kerkdienst. Na de derde eeuw ging de eenvoud voor altoos verloren. Om bij de heidenen in een goed blaadje te komen, werden allerlei heidensche gebruiken en ceremoniën bij die van de Christelijke kerk ingelascht. Zoover werd dit gedreven, dat de Christelijke kerkdienst van heden somtijds meer op de heidensche eeredienst van ouds gelijk dan op de eenvoudige eeredienst van de Kerk van Christus.

Zesde Kenmerk: Geestelijke gaven.

Ten zesde geraakten de geestelijke gaven — zoo gewoon in de dagen van de apostelen — geheel en al verloren, zoodat ze in de latere Christelijke kerk ontbraken. Profetie, ziekengenezing, het spreken in talen en andere wonderbare gaven worden opgesomd door den Apostel Paulus. Hij maakt het duidelijk dat deze gaven zich zullen openbaren wanneer ook de geautoriseerde kerk in werking is. Ongelukkigerwijs is het geloof aan geestelijke gaven zeer zeldzaam in de moderne Christelijke kerken.

Zevende Kenmerk: Valsche leer.

Ten laatste: de geheele verzameling van kerkelijke leerstellingen werd verknoeid in de derde, vierde en vijfde eeuw. Al deze leer- veranderingen hier te bespreken, zou meer plaatsruimte vragen

dan toegestaan kan worden in dit korte overzicht. Volstaan wij met te zeggen dat er, behalve de alreeds genoemde leerveranderingen, nog vele afwijkingen waren van de waarheid wat betreft vele volstrekt noodzakelijke leerpunten, zooals bijvoorbeeld het invoeren van de leer dat, als kinderen niet besprenkeld werden, zij voor eeuwig verloren zouden zijn; dat den zondaar eeuwige verdoemenis wachtte, zonder hoop op verlossing, in der eeuwigheid niet; en dat er twee standaarden van zedelijk gedrag mogen zijn in dit leven, en zoo voort. Kortom, alhoewel het een stoute en zeer algemeene verklaring moge schijnen, blijkt het waar te zijn, dat slechts enkele leerstukken, die betrekking hebben op de zaligheid des menschen, heden geleerd worden zooals Jezus ze leerde.

Gevolgen van den Afval.

Uit deze zeven punten — het verknoeien van het leerstuk van God en de Godheid; het verwerpen van Goddelijk Gezag; het verdraaien van het leerstuk van kerkorganisatie en bestuur; het veranderen van de uitwendige plechtigheden; het verderven van het eenvoudige kerkrutueel; het verliezen van de geestelijke gaven en het verknoeien van de gansche verzameling van leerstukken — blijkt onbetwistbaar dat de groote afval van de oorspronkelijke Christelijke kerk een voldongen feit is. Hoewel er in de middel-eeuwen een tijdperk van hervorming volgde — of een omwenteling — was er nochtans geen terugkeer naar het oorspronkelijke geloof. Nieuwe openbaring kwam er niet en derhalve kon er geen geautoriseerde kerk bestaan. De kerken van de Protestanten waren slechts afgebroken van de Katholieke moederkerk, welke zij zelven als een afvallige beschouwden. Iedere nieuwe godsdienstleeraar die opstond had zijn eigen persoonlijke uitlegging van het woord Gods. Zodoende kwamen er vele richtingen en daar deze allen beduidend verschilden in hun opvatting van volstrekt noodzakelijke leerpunten, werd twist en strijd onder de sekten schering en inslag.

Alhoewel de bedienaars van de Protestantenkerken zich nu en dan voor een poosje vereenigden om opwekkingsbijeenkomsten te houden: een gezamenlijke poging om het volk wakker te schudden uit hun geestelijken slaap, koesterden ze onderling toch gevoelens van vijandschap en verbittering. De zeven kenmerken van den afval maken hen vreemdelingen van Christus.

In zulk een toestand was de godsdienstige wereld in het begin van de negentiende eeuw toen de Heer door een reeks van ongeëvenaarde openbaringen de wederoprichting autoriseerde van de Kerk van Christus, zuiver en compleet. De profeet Joseph Smith was het door den hemel hiervoor gekozen instrument. De Kerk van Jezus Christus van de Laterdaagsche Heiligen, toen gesticht, heeft een allermerkwaardigste geschiedenis achter den rug, die wel een nauwkeurig onderzoek waard is. Haar aanspraak op het

in-bezit-hebben van goddelijke waarheid wordt meer dan gerechtvaardigd door hetgeen zij tot stand heeft gebracht.

Wij noodigen u uit, hare beweringen en leer te onderzoeken.

Eeuwfeest-serie, no. 13

Engelsch: Osborne J. P. Widtsoe.

Hollandsche vertaling: K.

ALS DE WEI ONTWAAKT.

Lang voor de koeien weer naar buiten gaan wordt de wei al wakker. Als de sneeuw is gesmolten, het ijs uit de slooten verdwenen, de Februarizon aan de aarde de eerste koestering heeft gebracht, legt zich stil aan een groen waas over de akkers. Door den ontdooiden grond gaan de eerste voorjaarstrillingen. De wortels van het gras voelen den drang tot nieuw leven en zenden versche jonge spruitjes uit. Langs oer randen van de greppels bloeit hier en daar al een madeliefje, de rozetten van de paardebloemen maken zich gereed te stoelen, de klaverbolletjes zetten zich uit, als de lengende dagen van Maart aanbreeken trekt de wei stilaan het voorjaarskleed aan. De leeuwrik is al een paar weken terug, vliegt met een blij tsiewiet op voor den voet, stijgt op een mooien, stillen morgen al eens omhoog, om een paar toontjes van zijn lentelied te laten neervallen. Nu komen ook de zwart en witte scholeksters met de roode snavels uit Egypte en de groote troepen kieviten die als wolken omzwieren over het veld. En na hen de andere weidevogels, de langsnavelige en langbeenige grotto's, de slanke tureluurs, de vlugge kempaantjes. 's Avonds als de hemel vol sterren staat, hoort ge den trekroep van de weerkerende vogels. Onze wintergasten: bonte kraai en wilde gans gaan terug naar hun broedplaatsen in het Noorden en Oosten, de katjes van de wilgen, elzen en berken rekken zich elken dag meer uit, de knoppen van de iepen zwellen. 's Morgens zit er op den witten bal van 't schoorsteenbord op de boerderij een spreek te fluiten met glanzenden borst, de kop omhoog. Met op en neer gaande keel en wiebelende wieken zwatelt en ratelt hij met lange blijde uithalen. Tsie-wie! De lente komt! De wei wordt wakker. De kippen stappen met helroode kammen door den hof, boven op het hok staat de haan en kraait vleugelkleppend het voorjaar over de landen: Kukerdeku-u-u! In een der linden voor de ramen koert 's morgens vroeg de houtduif doffer die daar straks zijn nest zal bouwen, de musschen hippen sijpend en vechtend door de struiken, dool- en pimpelmees zingen hun helder voorjaarsliedje op de uitbottende takken van de boomen; ze tinkelen de krookjes wakker die zich haasten om de paarse, gele, witte kelkjes te ontplooiën voor de uit haar winterholletje ontvloegen hommelmans.

Op zoo'n mooien voorjaarsdag in Maart als de kievietmannen roepend door de lucht buitelen zegt de boer tegen den knecht dat

de lammeren eigenlijk best naar buiten kunnen. Geboren in een leeg hooivak in de groote schuur hebben ze daar tot nu toe verblijf gehouden. Dicht bij hen was het hok met andere voorjaarskinderen, de jonge kalfjes. Deze moesten nog eenige weken geduld hebben voor ze de wei in mochten, maar voor het viertal kroesvachtjes was 't een uitgezochten dag om zich warm te laten stoven door het Maartsche zonnetje. Open zwaait de schuurdeur en achter moeder aan stuntelen ze op de nog houderige pootjes door het damhek de weide in. Vreemd verbaasd staan ze in die groote groene wereld roepend om moeder met klagende bletterstemmetjes. Maar gauw voelen ze zich thuis, dribbelen ze met moeder over de groenende akkers, beproeven ze nu en dan te dansen, alle vier de pootjes van den grond, doen ze de eerste pogingen tot het krijgertjespelen en vragen dan moeder om wat drinken. Moe, warm, verzadigd dutten ze in tegen de luwe zijde van een dijkelling. De koppen in de zij slapen zij. Hoog van den helderen hemel schijnt de zon. Alles groeit op zoo'n dag. „Ik kan zien”, zegt de baas 's avonds tegen zijn vrouw, „dat het land groener is geworden vandaag. Het bot alles prachtig uit en ik zou haast zeggen dat de kleine lammetjes vandaag ook zichtbaar zijn opgehaald”. Achter moeder aan zijn ze ten avond weer huis toe getippeld om in het warme stroobed tegen moeders vacht aan te slapen. Maar morgen, morgen gaan ze weer uit om te spelen op de ontwakende wei waar dra de eerste paardebloem bloeit.

S., Kinderen van één Vader.

DE KLACHT VAN EEN BISSCHOP.

Dr. Winnington Ingram, de bisschop van Londen, heeft in een preek in de kerk van St.-Dunstan-in-the-West zijn afkeuring uitgesproken over de huidige zeden. Hij sprak van die jonge menschen, die met elkaar praten en elkaar trachten diets te maken, dat een zuiver leven voor het huwelijk en een zuiver gedrag in het huwelijk volkomen uit den tijd zijn. „Het doet mij leed, het te moeten gelooven, maar het schijnt vast te staan dat deze opvatting den laatsten tijd zeer verbreid is onder de jonge menschen, die meenen dat de oude Christelijke moraal ouderwetsch is. Wij zijn geneigd, dat allemaal aan den oorlog toe te schrijven, alsof de oorlog eenig verschil had gemaakt in de eeuwige beginselen van goed en kwaad. Ach, wist men maar, in welk een ellende sommigen dier menschen verkeerden, die de zedelijke beginselen den rug hebben toegekeerd. De ongelukkige gezinnen, de opzettelijk kinderlooze huwelijken, de echtscheidingen, het meisje, dat een weekend op reis gaat met een jongmensch onder het voorgeven dat alles in orde is, en zoo meer, de ellende die dit alles veroorzaakt, is een rechtvaardiging van het geloof.”

WANDELEN OP ZONDAG.

Het is voor velen onder de strengere orthodoxie nog een vraag of men des Zondags met zijn kroost wel mag gaan wandelen. Een vrager over deze materie ontvangt van ds. C. A. Lingbeek (Urk) in het Hervormd Weekblad *De Gereformeerde Kerk* het volgende bescheid: „Wij hebben in onze jeugd een huisvader gekend, die boekhouder was op verschillende kantoren. Des morgens half negen ging hij van huis; om half elf 's avonds kwam hij er eindelijk weer in. Al dien tijd zat hij te cijferen en te pennen op de kantoorkruk. Maar des Zondags, na kerktijd en koffiedrinken, dan ging hij er met zijn jongens op uit en dan wandelde vader, al pratende en vertellende, uren lang met zijn kroost. Dat nu was een van de uitnemendste goede werken die een Christenmensch hier op aarde kan verrichten. Als de man al dien tijd preeken van Smijtegeldt had zitten lezen of zijn jongens, die immers toch nog „onbekeerd” waren, alles had verboden en ze dus ertoe gebracht had elkaar te gaan zitten treiteren of geniepig onbehoorlijke dingen te bepraten, of misschien voor schandaal bij den weg te loopen, dan had hij den duivel een groot genoeg gedaan. Nu geloof ik, dat de engelen zich verblijd hebben over dien goeden huisvader, die zelf een goede engel was voor zijn kinderen. Als het geen kerkdienst is, dan wandelt ge met uw kinderen; en des avonds, dan kient of damt of schaakt of musicert en zingt ge eens met uw kinderen of ge laat hen het zelf doen. En als vader eens iets goeds en nuttigs gelezen heeft, dat ook voor de jeugd geschikt is, dan leest hij dat eens voor! Daarentegen; de opgeplakte vroomheid van kinderen, aan wie alles verboden is, óók wat God niet verbiedt, dat is een soort van monnikenheiligheid; niet een onderwerpen van de natuur aan God, meer een dooden van de natuur”.

Ncp.

KERKELIJKE »BEHULPSELS«.

De bijbel spreekt in het Nieuwe Testament hier en daar van „behulpsels” en bedoelt daarmee kerkelijke helpers en helpsters, die de ouderlingen en diakenen bij het uitoefenen van hun ambt ten dienst stonden. „Dit instituut”, aldus dr. K. Dijk, Geref. predikant te Den Haag in zijn kerkbode, „schijnt in de oude Christelijke kerk bestaan te hebben. Uit hetgeen de apostel Paulus over den arbeid der vrouwen zegt, blijkt ons, dat zij èn optraden als helpsters bij de verbreding van het evangelie, Rom. 16:2, 3; Fil. 4:3; èn hulpdiensten verrichtten bij het presbyteriaat, Rom. 16:1, 2 (de naam „voorstandster” wijst hierop), 1 Tim. 5:9, 10, en vooral den diakenen bijstonden in de vervulling van den dienst der barmhartigheid, 1 Tim. 3 en 5. Het zal duidelijk zijn, dat ten tijde der apostelen niet alleen de officiële ambtsdragers in de gemeente arbeidden, doch ook verschillende helpers en helpsters.

De apostelen zijn zelve ook steeds omringd door een kring van helpers. Wij kennen die hulpdiensten niet. Althans niet voor het ouderlingschap. Het diaconaat maakt hier en daar, en het is jammer dat deze wijze van doen niet algemeen is, gebruik van de hulp van enkele vrouwen, die als zuster-comité de diaconie uitnemende diensten bewijzen. Het ouderlingschap weet van een dergelijken dienst niets. Een andere vraag is, of zulk een hulpdienst onder ons niet mogelijk zou zijn. Ik gevoel terstond de moeilijkheden, die een dergelijk instituut drukken, en vrees, dat de praktijk heel wat zwaarder zal zijn dan de theorie, maar het denkbeeld schijnt mij voor een groote gemeente niet verwerpelijk.

In zulk een kerk, waar de ambtsdragers overbelast zijn met arbeid, zou het geen overtollige arbeid wezen, wanneer verschillende broeders en zusters de ouderlingen hielpen. Ik denk hierbij voornamelijk aan tal van dienstmeisjes, die van buiten in de steden gekomen zijn, en voor wie het ongetwijfeld goed zou wezen, wanneer ze eens door ervaren en godvruchtige zusters der gemeente werden bezocht. Daarmee wil ik niets tekort doen aan het werk der opzieners, doch mij dunkt dat deze zelf verblijd zouden zijn, wanneer op deze wijze hun arbeid gesteund en de gemeenschap der heiligen meer beoefend werd."

Ncp.

De „behulpsels" in de „Mormoonsche" Kerk zijn de volgende „hulporganisaties":

De Zusters-Hulpverenigingen, die de lasten verlichten der armen, onbehuisden en zieken.

De Zondagsscholen, niet alleen voor kinderen, maar ook voor de ouderen.

De Jongelieden Onderlinge Ontwikkelings Vereenigingen met groepen van M-mannen, Arenleessters, Bijenkorfmeisjes enz.

De Jeugdwerk Vereenigingen voor Fröbelwerk en aanverwante oefeningen.

De Genealogische klassen voor voorbereidend tempelwerk.

HUISBEZOEK-LES VOOR APRIL.

„Wie het best dient, wint het meest." De wet der aantrekkingskracht is: dienen. Wij ontvangen naar verhouding van wat wij geven. Inderdaad ontvangen wij naar verhouding veel meer. Ons talent zal dienende groeien.

„De spiegel van koning en slaaf is het leven,
 Het is dat, wat ge zijt, wat ge doet;
 Geef daarom het beste wat ge hebt te geven,
 Waarna 't beste tot u wéérkeeren moet."

VAN DE REDACTIE.

Verjaardag van de Zusters-Hulpvereniging.

De 17de Maart is de verjaardag van de Zusters-Hulpvereniging, kortweg Z.H.V. genoemd. Dit jaar wordt die dag officieel gevierd op Zondag 20 Maart. Dan houden de Zusters conferentie.

Men zie het programma op een andere bladzij in dit nummer.

Bij het woord hulpvereniging denkt men doorgaans allereerst aan armenzorg, aan naaien en breien; aan het maken van warme, flinke winterkleeding, die bij strenge koude zoo goed van pas komt bij de minderbedeelden.

Sommigen hebben gemeend, dat dáárvoor alléén de Zusterskrans bestond. En wie zoo gedacht hebben, hebben verkeerd gedacht.

Beklagenswaardig is de mensch, die alleen en uitsluitend werkt *om den broode*. Hij verlangt 's morgens naar den avond; zijn hoogste wensch is: te mogen rusten. Waarin verschilt hij van het trekdier?

Beklagenswaardig is ook de vrouw, die alleen en uitsluitend tot de zusterkrans komt *om te naaien of te breien*. Het *hoogere* in den mensch moet ook bij den lichamelijken arbeid eenige voldoening smaken, daar anders tevredenheid en levensgeluk en ware levensvreugde ondenkbaar zijn.

En de Zusters-hulpvereniging streeft naar het hoogere. Niet alleen bij naaien en breien. Neen, maar bij *alle* werk in het Rijk der Vrouw. Kinderopvoeding, voedselbereiding, levensvoorbereiding, (voor *dit* leven èn voor het volgende!), ontwikkeling van schoonheidsgevoel en smaak — welk een uitgestrekte velden liggen hier open!

Bovendien komen de zusters in de laatste jaren tot de ontdekking, dat het grove brei- en naaldwerk lang niet het voordeeligtst blijkt te zijn op de bazars. Mooi borduurwerk, sierlijke voortbrengselen van de naald, worden beter betaald dan de plompe, al zijn deze ook nog zoo hecht en sterk.

Gewoon ondergoed kan men vaak voor enkele stuivers koopen, vooral in deze dagen van uitverkoop en prijsdaling. Het loont niet, daarvoor uren te zitten pieken. Aardige nieuwigheidjes, leuke snuisterijen, origineele pronkstukjes — dié gaan griffer van de hand en vullen de liefdadigheidskas beter.

De bazar wordt in het najaar gehouden. Drie maanden daaraan voorafgaande wordt week aan week daarvoor gewerkt. Geen les-

avonden breken dan dien arbeid af. In de overige negen maanden echter regeeren slechts één avond per maand naald en breipen.

Op de overige vergaderavonden worden leerrijke onderwerpen bestudeerd — hoe interessant kunnen die zijn bij enthousiaste deelname! Of er kan, als een maand eens vijf vergaderavonden verschaft, een gezellig programma afgewerkt worden.

De hemel zegene onze zusters in haar mooie werk!

»Dwars door Amerika«.

De H-correspondent van de (Rooms-Katholieke) *Maasbode* is deze maand aan „de stad van de heiligen der laatste dagen” toegekomen. Veel goeds weet hij er niet van te zeggen.

»Zoolang men er heel ver vandaan blijft, is Salt Lake City de meest romantische en interessantste stad van de Vereenigde Staten«.

»Er zweeft om een ver Salt Lake City een aureool van on-Amerikaansch martelaarschap voor idealen, een on-Amerikaansch geloof en een even on-Amerikaansche gezindheid tot opoffering.....«.

Waarschijnlijk bedoelt deze correspondent het woord „Amerikaansch” in den zin van vreemd, zonderling, overdreven. Hoe misplaatst echter zijn zijn woorden waar hij zich onder een menschengroep bevindt van zuiver Amerikaansche wording. De „Mormoonsche” Kerk toch is niet uit uitheemsche kerkgroepen ontstaan. Geen andere kerk kan er zooveel aanspraak op maken als zij, een zuiver Amerikaansche stichting te zijn, met een zuiver Amerikaansch boekdeel van Heilige Schrift: het Boek van Mormon.

»De Mormonen, die we ons voorstellen als baardige kerels met schouders en rijlaarzen als Zuid-Afrikaansche boeren...«

Zou hij nooit een Mormon ontmoet hebben in Holland!

Als hij bedenkt, hoe de Katholieken in de vrije en ruimdenkende Vereenigde Staten geregeld het slachtoffer zijn van lasterpraatjes en lastercampagnes, „waarover een Dominee Lingbeek ten onzent zou blozen”, voelt de H-correspondent opeens een soort sympathie voor zijn gids op het tempelplein „en feitelijk voor alle Mormonen”, maar overigens is die gids niet zuiver in des schrijvers rooms-katholieke oogen:

»Hij oreert met een fanatieke overtuiging«.

Waarom is de overtuiging van dien Mormon nu juist fanatiek?

Als hij iets streelends te zeggen heeft over de stad van de heiligen der laatste dagen, doet hij het zóó dat menigeen zich zal ergeren.

»De Mormonen zijn ondanks de afschaffing der polygamie gezellige menschen gebleven...«

Neen, H-correspondent van de *Maasbode*, fijngevoelig zijt ge niet. Of dacht ge humoristisch te zijn? Dan zijt ge de plank al heel ver mis.

Als deze dwars-door-Amerika-reiziger vertelt hoe de Mormonen „door noesten arbeid de woestijn in een oase veranderden, toen

er nog geen sprake was van goudmijnen, van oliebronnen en winstgevende grondspeculaties", laat hij hen dat doen in *navolging van het voorbeeld der Spaansche missionarissen van Nieuw Mexico en Californië*. (Wij cursiveeren). Maar hij vergeet daarbij te zeggen dat de Mormonen als bannelingen kwamen en óók dat de Spaansche missionarissen nooit een nederzetting begonnen zijn in het onherbergzame Utah, hoewel ze er door trokken. Er is geen parallel te maken tusschen deze twee groepen.

Uit een propagandaboekje put hij enkele wetenswaardige bijzonderheden.

»Zoo o. a. dat het aantal Mormonen in Utah thans 60% der bevolking bedraagt en het getal der Katholieken er van beteekenis is. Trouwens, dit blijkt uit de prachtige gebouwen van diverse Katholieke instellingen».

Wij cursiveeren weer. Men ziet waar het dezen schrijver om te doen is.

Het zou wel interessant zijn geweest, als hij zich bepaalder had uitgedrukt over het getal der Katholieken in Utah. Als hun beteekenis blijken moet uit de *prachtige gebouwen*, dan behoeven wij maar te wijzen op de vele mooie bedehuizen in ons vaderland, die voor het kerkelijk leven zoo bitter weinig beteekenen.

K.

AMSTERDAMSCH E CONFERENTIE,

gehouden op 26, 27, 28 en 29 Februari 1932.

Vrijdagavond 8 uur. Deze samenkomst werd met het zingen van lied No. 67, „Wij Danken U Heere", aangevangen. Door Ouderling Carter E. Jones werd gebeden, waarna lied 91: „Mijn Hoogste Goed" gezongen werd. Ouderling Albert J. Aardema, President van het Amsterdamsche District, had de leiding en sprak een paar woorden van welkom, waarna Ouderlingen James E. Houston en Nicholas Baker optraden als de eerste sprekers. Ouderlingen C. B. Crow en W. Roberts, zendelingen uit Engeland, voerden nu het woord in het Engelsch, hetwelk vertaald werd door Ouderling Herman Bell. Zendingpresident Frank I. Kooyman trad als laatste spreker op. Ten slotte werd lied No. 26: „O Mijn Vader" gezongen, en broeder R. Hut eindigde met dankzegging.

Zaterdagmorgen. Zendingbijeenkomst om 10 uur.

Zaterdagavond 8 uur. Ambtenaren en Ambtenaressen Vergadering. Deze bijeenkomst werd met het zingen van lied 163: „Wij zijn werkers, trouwe werkers" begonnen. Het openingsgebed werd door Ouderling Evert A. van Orden uitgesproken, en de vergadering werd door het zingen van lied No. 188: „Ontsteekt uwe Lichten", voortgezet. De Zendingpresident trad als eerste spreker op, waarna Zuster Tine Hartman-Spaans, Assistentente Bijhoudster der Zending, en Ouderling Hoyt W. Brewster, Overziener van

het O. O. V. en Zondagsschoolwerk der Zending, het woord voerden. Een duet: „Angry Words”, werd nu door Ouderling W. H. Timmerman en Zuster Nell Knollema gezongen, waarna Ouderling George Rytting, Assistent Redacteur der Ster, en broeder A. Hartman uit Den Haag, de vergadering toespraken. Een doopeling werd nu bevestigd, en ten slotte werd lied No. 127: „Het Zaaïen” gezongen. Broeder G. Runia dankte.

Zondagmorgen. Om 10 uur ving deze bijeenkomst aan met het zingen van lied No. 1: „De Dag der Bevrijding”. Het openingsgebed werd door Broeder Albertus Zwart, uit IJmuiden, uitgesproken, waarna het Amsterdamsche koor het lied: „Klinkt op tot God”, zong. Ouderling Albert J. Aardema heette alle aanwezigen welkom, en president Kooyman en Ouderling W. Wilmer Tanner traden als de eerste sprekers op. Een duet werd nu door Zusters W. Verstrate en N. Knollema uit Amsterdam gezongen. Ouderling J. Louis Spitters voerde nu het woord, waarna een Zendelingenkwartet uit Rotterdam een lied ten beste gaf. Ouderlingen R. Hut, Eerste Raadgever der Amsterdamsche Gemeente, en Herman Bell traden als de laatste sprekers op, en het Amsterdamsche koor zong „The Radiant Morn”, als slotlied. Het dankgebed werd door Ouderling Kenneth J. Draayer uitgesproken.

Zondagmiddag. Deze samenkomst werd om 2 uur door het zingen van lied No. 67 „Wij Danken U, Heere” aangevangen. Broeder M. Blom vroeg des Heeren zegen, en het koor zong „Luister en Glorie”. Ouderlingen D. H. Christensen, president van het Utrechtsche District, en K. S. Hancock traden als eerste sprekers op, waarna het Zendelingenkwartet een lied zong. Daarna voerden Ouderling C. A. Lofthouse en Zuster Elisabeth J. Kooyman, Presidente van de vrouwen- en meisjes organisaties der Zending, het woord. „Where is My Wandering Boy To Night”, werd nu door het Amsterdamsche koor gezongen, en Ouderling M. Laverl Hall, President van het Rotterdamsche District, Ouderling Andrew P. Roghaar, President van het Groninger District, en de Zendingpresident traden als de laatste sprekers op. Het koor zong: „De Overwinning verzekerd” als slotlied, en Ouderling S. M. Dalebout dankte.

Zondagavond. Om 7 uur ving deze bijeenkomst aan met het zingen van lied No. 48: „De Geest Gods”. Ouderling Clyde Biddulph ging voor in het gebed, en het koor zong een lied getiteld: „Heere, Breekt door met Uw Geest”. Ouderlingen Cloyd C. Galbraith, en Eege Ylst, President der Amsterdamsche Gemeente, spraken de vergadering toe, waarna door het Zendelingenkwartet een lied ten beste werd gegeven. Daarna voerden Ouderling Hoyt W. Brewster en Zuster Tine Hartman-Spaans, het woord. Een lied: „Boven de Sterren”, werd nu door het koor ten gehoor gebracht, en Ouderling George Rytting en President Frank I. Kooyman hielden de laatste toespraken. Tot slot werd een lied:

„Tarry With Me” door het Amsterdamsche koor gezongen en Ouderling John E. van Boerum sprak het dankgebed uit.

Maandagavond. Een gezellig avondje werd gehouden in de gewone zaal, Weteringschans 101.

Clyde Biddulph, secr.

In de Nieuwe Rotterdamsche Crt. verscheen het volgende verslag :

De heiligen der laatste dagen.

Amsterdamsche conferentie.

In hun eigen gebouw aan de Weteringschans te Amsterdam hebben Zondag de Heiligen der Laatste Dagen (doorgaans Mormonen genoemd) hun half-jaarlijksche conferentie gehouden. Een groote schare van geloovigen en nieuwsgierigen was opgekomen: in de avondbijeenkoms bleek het noodig, van de galerij gebruik te maken.

Op het podium zaten een vijftigtal zendelingen, voor het meerendeel jonge Amerikanen, velen uit Nederlandsche ouders geboren. Een zangkoor luisterde de samenkomsten op, afgewisseld door een kwartet van zendelingen, dat zich uitsluitend bij het zingen van Amerikaansche zangstukjes bepaalde.

Onder de woordvoerders noemen wij mevr. Elisabeth J. Kooyman-van der Toom, van Rotterdam, die jarenlang in Utah, den Mormonenstaat, gewoond heeft en wees op het misverstand, dat er omtrent het Mormonisme en zijn leerstukken en streven heerscht, benevens mevr. Hartman-Spaans, van den Haag, die de redenen van³ haar geloof uiteen zette.

Door verschillende sprekers werd de practische zijde van den Mormoonschen godsdienst in het licht gesteld, welke blijkt uit de resultaten hunner geschiedenis.

Naar Zondag werd medegedeeld, telt het Mormonisme thans ongeveer 800,000 aanhangers, van wie ongeveer 3000 in Nederland.

En het Algemeen Handelsblad, Amsterdam, schreef het onderstaande :

De Mormonen.

In hun gebouw aan de Weteringschans te Amsterdam hebben Zondag de „Heiligen der Laatste Dagen” (doorgaans Mormonen genoemd) hun halfjaarlijksche conferentie gehouden; een groote schare was opgekomen. Vijftig zendelingen, meerendeels jonge Amerikanen, velen uit Nederlandsche ouders geboren, waren onder de aanwezigen. Mevr. Elisabeth J. Kooyman—Van der Toom uit Rotterdam, die jarenlang in Utah, den Mormonenstaat, gewoond heeft, bestreed in een rede de misverstanden die omtrent het mormonisme bestaan; mevr. Tine Hartman—Spaans uit Den Haag gaf een geloofsgetuigenis. Andere sprekers belichtten de practische zijde van den Mormoonschen godsdienst. Het mormonisme telt ongeveer 800.000 aanhangers, van wie ongeveer 3000 in Nederland.

ZENDINGSNIEUWS.

Ontslagen.

Het eerste halfjaar van 1932 ziet een groot aantal zendelingen uit Nederland vertrekken. Ditmaal vermelden wij het heengaan van een viertal.

Ouderling Kenneth S. Hancock, eervol ontslagen van zijn zendingswerk in ons vaderland, is den eersten Maart per »Batavier« uit Rotterdam en den 3den daaropvolgende per s.s. »President Harding« uit Southampton vertrokken.

Ouderling George Ryttling, onze assistent redacteur, Ouderling M. Laverl Hall, president van het Rotterdamsche district, en Ouderling Wilmer W. Tanner, wiens laatste standplaats Dordrecht was, allen even-

eens eervol ontslagen, zijn den 14den Maart per trein uit Rotterdam naar Frankrijk vertrokken, om den 17en d.a.v. scheep te gaan op de »President Roosevelt« op de reede van Cherbourg.

De *Ster* zal een toegewijd verzorger missen, de Zending een viertal krachten,

wier heengaan momenteel een groote gaping in de gelederen geeft. Gevoelige verliezen zijn het, waarover wij echter beter doen maar niet te tobben. Dit is nu eenmaal zoo het beloop van het zendingswerk.

„Zegen, hemel, hen die gingen, zegen hen die toeven, zooals wij uw zegeningen dag aan dag behoeven.”

Benoemd en verplaatst.

Ouderling Clyde Biddulph is aangesteld tot assistent redacteur van *De Ster*. Ouderling Phares N. Green is tot president aangesteld van de gemeente te Alkmaar. Hij is werkzaam geweest te Amsterdam.

Ouderling Harlen F. Bybee is van Over het Y naar Dordrecht verplaatst.
 Ouderling W. Rulon Lee is aangesteld tot gemeente president Over het Y.
 Ouderling Arthur Van Otten is aangesteld tot president van het Rotterdamsche District.

Aangekomen.

Den 14den Maart is te Rotterdam aangekomen Ouderling John S. Lugt, uit Salt Lake City, Utah, om in ons vaderland zendingswerk te verrichten.

CONFERENTIE VAN DE ZUSTERS-HULP- VEREENIGING.

Verjaringsfeest van de Organisatie.

In elke gemeente, waar een Zusters-Hulpvereniging gevestigd is, dient op Zondagavond, 20 Maart, een conferentie van deze organisatie gehouden te worden. Het openingsgebed en het aanvangszingen, zoomede het avondmaal-bediene, heeft als gewoon onder het gemeente-bestuur plaats. Dan krijgt de presidente verder de leiding.

Zoals bij elke conferentie, worden de namen van de leiders en leidsters voorgesteld:

(1) De algemeene autoriteiten van de Kerk zoals die op het oogenblik zijn samengesteld. Het is niet noodig die elk afzonderlijk op te noemen.

(2) De autoriteiten van de Europeesche en Nederlandsche Zendingen, zoals die op het oogenblik zijn samengesteld.

(3) De leidsters der organisatie in Amerika en Europa.

(4) De ambtenaressen in de gemeente-organisatie, de huisbezoeksters inbegrepen, allen met name genoemd.

Twee zusters dienen te spreken over doel en streven van de organisatie. De groeten van Zuster Robison (zie Ster van 1 Maart 1932) kunnen voorgelezen worden. Enkele gegevens voor een toespraak vindt men op bladzij 89 van dit Ster-nummer. Uit vroegere programma-gegevens kan men eveneens materiaal putten.

Een zang of muziekstukje van een of meer zusters is zeer aan te bevelen.

Een van de zendingen of een plaatselijke broeder kan desgewenscht het programma met een korte toespraak aanvullen.

Waar er geen Zusters-hulpvereniging gevestigd is, dient er door de zendingen melding van gemaakt te worden, dat op dien Zondag de organisatie conferentie houdt, en kan alsdan doel en streven in het kort worden toegelicht.

„Goed voorgaan doet goed volgen”, zegt
 Een spreuk beproefd en wáár gebleken;
 Maak eerst uw eigen pad dus recht,
 En dan naar andren uitgekeken!”

(De la Mar).

ZONDAGSSCHOOLWERK VOOR APRIL 1932.

AVONDMAALSVERS.

Ziet hoe de groote Redder sterft,
 Bevredigt een gebroken wet,
 Verzoening voor den mensch verwerft,
 In zijn bereik vol-glorie zet.

GEZAMENLIJKE OPZEGGING.

(Joh. 4:13—14).

Jezus antwoordde en zeide tot haar: Een ieder, die van dit water drinkt, zal wederom dorsten;

Maar zoo wie gedronken zal hebben van het water, dat Ik hem geven zal, dien zal in eeuwigheid niet dorsten; maar het water dat Ik hem zal geven, zal in hem worden eene fontein van water springende tot in het eeuwige leven.

2¹/₂ MINUUT TOESPRAAKJES.

- 3 April. Voor zang-oefening opengelaten.
- 10 April. „Waarom de tempelreiniging van zooveel gewicht is.”
 „Waarom het Christus-Nicodemus gesprek zoo bekend is.”
 Nieuwe Testament.
- 17 April. „Waarom ik geloof dat Jozua een profeet was.”
 „Waarom ik geloof dat Samuel een profeet was.”
 Oude Testament.
- 24 April. „Wat Jacob leerde.”
 „Wat Nephi leerde.”
 Boek van Mormon.

Uw Zondagsschool-President is bereid U verder inlichtingen te geven.

H. W. B.

INHOUD.

Merkteekens van den grooten afval	81	Hulp-vereeniging	89
Als de wei ontwaakt	85	»Dwars door Amerika«	90
De klacht van een bisschop	86	Amsterdamsche Conferentie	91
Wandelen op Zondag	87	Zendingsnieuws	94
Kerkelijke »behulpels«	87	Conferentie van de Zusters- Hulpvereeniging	95
Huisbezoek-les voor April	88	Zondagsschoolwerk voor April 1932	96
Van de Redactie: Verjaardag van de Zusters-			

Uitgegeven door de Nederlandsche Zending, Crooswijkschesingel 16 B, Rotterdam. — Verkrijgbaar in alle vertakkingen der Zending
 Abonnementsprijs per jaar: Nederland f3.—, Buitenland f4.—.
 Afzonderlijke nummers 15 cent.